

Masteropleiding Pedagogiek Hogeschool Rotterdam

Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
7 juni 2024

Utrecht
September 2024
www.AeQui.nl

Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Rotterdam
Burgemeester S'Jacobplein 1
13015 CA Rotterdam

Opleiding: Masteropleiding Pedagogiek

Locatie: Rotterdam

Variant: Deeltijd

Croho-nummer: 44113

Visitatiepanel

Dylan Vianen, voorzitter

Janneke Metselaar, deskundige

Ruben Fukkink, deskundige

Frank Roosenburg, student-lid

Titia Busing, secretaris

Het panel is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

Het NVAO kader voor de beperkte opleidingsbeoordeling
2018 is gebruikt.

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB Utrecht

www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 7 juni 2024 is de masteropleiding Pedagogiek van Hogeschool Rotterdam gevisiteerd. Het totaaloordeel van het panel is **positief**. De tweejarige deeltijdopleiding van 77 EC richt zich op het opleiden van professionals in het sociale domein die de mogelijkheden en kansen van kinderen en jongeren in de grootstedelijke context vergroten. De opleiding leidt stadspedagogen op: professionals die samen met andere professionals van verschillende disciplines, belangenbehartigers en jeugdigen aan verbeteringen van de praktijk werken. De opleiding besteedt daarbij aandacht aan stadspedagogische vraagstukken, kansen(on)gelijkheid en inclusie. De opleiding maakt deel uit van het Instituut voor Sociale Opleidingen van de hogeschool.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd. De opleiding hanteert daarbij het Landelijke Opleidings- en Competentieprofiel Professionele Master Pedagogogen als een van de uitgangspunten.

De opleiding profileert zich met de nadruk op stadspedagogiek. Studenten worden opgeleid tot stadspedagoog die in verbinding met anderen werkt aan het verbeteren van de positie van jeugdigen in de grootstedelijke context. Dit profiel is tijdens de visitatie door alle betrokkenen herkend en bevestigd.

De opleiding is adequaat afgestemd op de beroepspraktijk. Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Programma

De inhoud en het niveau van het onderwijs borgen dat afgestudeerden voldoen aan de beoogde leerresultaten. De relatie met de praktijk staat centraal in de opleiding; studenten verbinden gedurende de hele opleiding de concepten, opdrachten en theorieën aan hun eigen beroepspraktijk.

Het programma kent een duidelijke samenhang; inhoudelijk bouwen de cursussen op elkaar voort. Studenten krijgen gedurende de opleiding veel rijke perspectieven aangereikt. Studenten zijn vrij om hun opdrachten gedurende de hele opleiding te verbinden aan één thema maar kunnen ook per opdracht een ander thema kiezen.

Lectoren van het Kenniscentrum Talentontwikkeling zijn nauw betrokken bij de opleiding. Dit draagt bijvoorbeeld bij aan de actualiteit van de opleiding. Onderzoeksvaardigheden komen in elke cursus aan bod. De opleiding richt zich daarbij vooral op kwalitatieve onderzoeksvaardigheden. Voor studenten die zich willen verdiepen in kwantitatief onderzoek is ondersteuning beschikbaar.

De opleiding voldoet aan de wettelijke instroom-eisen. Het programma sluit bovendien aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De studielast is hoog maar te doen. De opleiding is zich bewust van de hoge studielast. Het panel vindt het belangrijk dat deze studielast gepaard gaat met passende en proactieve begeleiding van studenten. De ervaringen van studenten hierin zijn, zo bleek tijdens de visitatie, wisselend.

De opleiding beschikt over voldoende docenten met voldoende expertise op de verschillende kennisgebieden. Studenten voelen zich gezien door hun docenten en ervaren betrokkenheid van hun docenten. Het cursusbeheerdersoverleg heeft een belangrijke rol in het bewaken van de inhoud en samenhang in het programma.

Binnen deze kleinschalige en soms wat informele opleiding, pakt de opleidingscommissie haar formele rol goed op. De opleiding handelt voortvarend naar feedback van studenten. Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Toetsing

De opleiding heeft een adequaat toetsbeleid en gebruikt passende en gevarieerde vormen van toetsing. De toetsing sluit aan bij de visie op leren en is ontwikkelingsgericht. De opleiding heeft een passende balans gevonden tussen formatief handelen en summatief toetsen.

De opleiding neemt voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. De cursushandleidingen (met de beoordelingscriteria), structurele kalibratie en de consequente toepassing van vier-ogen principe dragen daaraan bij. Studenten zijn kritisch op de feedback die ze krijgen; deze is soms lastig te duiden. Het gesprek over de hanteerbaarheid van de rubrics wordt met zorgvuldigheid gevoerd in het docententeam.

De instituutsbrede examencommissie, de opleidingstoetscommissie en de overkoepelende master toetscommissie bewaken samen proactief de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding heeft een degelijk afstudeerproces ingericht. Daarin wordt gebruikgemaakt van beoordelingsformulieren en het vier-ogen principe.

Op basis van de vijftien bestudeerde afstudeerdossiers en het gevoerde gesprek met studenten en alumni stelt het panel vast dat het eindniveau

c.q. het masterniveau gerealiseerd wordt. De afstudeerdossiers laten een brede range van onderwerpen zien, met de school als veel voorkomend milieu, waarin het stadspedagogische perspectief terugkomt. Ook is de onderwijscontext waarin de meeste studenten werkzaam zijn hierin zichtbaar. Het sectoroverstijgend en interprofessionele werken komt volgens het panel minder terug in de bestudeerde dossiers.

In de bestudeerde dossiers worden vooral kwalitatieve onderzoeksmethoden gebruikt. In de bestudeerde dossiers lijkt weinig ruimte te zijn geweest voor iteratie in het proces van ontwerpgericht onderzoek. Dit vloeit mede voort volgens het panel uit de beperkt beschikbare tijd in de opleiding.

De werkgevers van alumni waarmee het panel gesproken heeft, zijn zeer positief over de impact van alumni en hebben daar tijdens de visitatie concrete voorbeelden van benoemd. Het panel stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Aanbevelingen

De opleiding voldoet aan de vier standaarden. Het panel heeft de volgende aanbevelingen geformuleerd:

- Standaard 1: de visie op internationalisering meer expliciet maken in de beoogde leerresultaten (c.q. de kwalificaties en indicatoren);
- Standaard 2: op cursusniveau de verbinding met het werkveld versterken.

De suggesties die in het vervolg van het rapport genoemd worden, zijn vrijblijvend van aard.

De visitatie is uitgevoerd op basis van NVAO-kader 2018, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Het panel heeft zich daarbij expliciet georiënteerd op het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met het voltallig panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel. Bij de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling gemaakt. De opleiding heeft daarop actie ondernomen (zie bijlage 3). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling. Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om

tot een beoordeling te komen. Van het (online) inloopspreekuur is geen gebruik gemaakt. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft het panel een **positief advies** inzake accreditatie van de masteropleiding Pedagogiek van Hogeschool Rotterdam.

Namens de voltallige visitatiepanel,
Utrecht, september 2024

Dylan Vianen
Voorzitter

Titia Busing
Secretaris

1. Beoogde leerresultaten

Bevindingen

De opleiding richt zich op het opleiden van stadspedagogen. Stadspedagogen zijn, volgens de opleiding, professionals die samen met andere professionals van verschillende disciplines, belangenbehartigers en jeugdigen werken aan verbetering van de praktijk. Dat betekent dat ze werken vanuit het principe van co-creatie en daarbij relaties opbouwen met de jeugdigen, hun omgeving, de ouders en opvoeders, maar vooral ook relaties bewerkstelligen tussen en onderhouden met organisaties en (niet-)formele instituties. Stadspedagogen richten zich op grootstedelijke vraagstukken vanuit sociaal-pedagogisch perspectief. De focus ligt daarbij op jeugdigen van 0 tot 26 jaar en hun omgeving. Stadspedagogen identificeren en agenderen binnen hun organisatie opvoedingsvraagstukken en dragen bij aan het bedenken en implementeren van innovatieve oplossingen voor de praktijk. Zij kennen de krachtenvelden binnen organisaties en zorgen dat deze elkaar versterken, zodat jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen in de grootstedelijke context. Dit kan vanuit een beleidsmatige functie, maar ook als beroepsbeoefenaar binnen het primaire proces. Stadspedagoog is, volgens de opleiding, geen functie, maar een rolidentiteit en een belangrijke context van het pedagogische werk.

Stadspedagogen kijken, volgens de opleiding, kansgericht: ze weten de rijke omgeving van voorzieningen, en culturele- en vrijetijdsinstellingen van de stedelijke omgeving te benutten. Stadspedagogen zijn verbinder in het professionele en informele netwerk rond jeugd en schakel tussen beleid en praktijk.

De grootstedelijke context waarin de stadspedagoog werkzaam is, wordt gekenmerkt door relatief meer armoede, laagopgeleide ouders en een grote mate van diversiteit (van de omstandigheden en achtergrond) van jeugdigen. Daardoor hebben niet alle kinderen en jongeren dezelfde uitgangsposities en kansen. Kans(en)gelijkheid en inclusie zijn daarom de belangrijkste thema's binnen de opleiding.

De opleiding heeft de kwalificaties waartoe opgeleid wordt gebaseerd op het eigen profiel, het landelijke opleidings- en competentieprofiel van het Landelijk Overleg Masteropleidingen Pedagogiek, NLQF-niveau 7, de Dublin descriptors en de masterstandaard van de Vereniging Hogescholen. De visie van de opleiding en de daarvan afgeleide kwalificaties en indicatoren zijn in studiejaar 2022 – 2023 aangescherpt en geherformuleerd. De opleiding leidt op tot de volgende vier kwalificaties:

- Stadspedagogisch richten;
- Onderzoeken;
- Innoveren;
- Professionaliseren.

Deze kwalificaties zijn elk uitgewerkt in vier indicatoren.

De opleiding leidt studenten op voor de Nederlandse context. Daarbij vindt de opleiding het belangrijk dat studenten beseffen dat zij opereren in een multiculturele en superdiverse context, waarin diversiteitssensitiviteit een belangrijke attitude is. Internationale oriëntatie komt tot uiting in de aandacht voor interculturele competenties, zoals interculturele communi-

catie, reflectie op de eigen cultureel bepaalde waarden, aandacht voor het werken in multiculturele groepen en diversiteitssensitiviteit.

De opleiding stelt dat stadspedagogen, om een visie en beleid op het vergroten van de kansen van jeugdigen te kunnen ontwikkelen, en (te laten) implementeren in de grootstedelijke praktijk, onderzoekend vermogen dienen in te kunnen zetten. De opleiding kiest daarbij voor participatief ontwerpgericht onderzoek. Hiermee leren studenten problemen analyseren, samen met anderen oplossingen bedenken, implementeren, evalueren en verbeteren. Studenten voeren het ontwerpgerichte onderzoek zoveel mogelijk in co-creatie uit. Hiermee wordt, volgens de opleiding, de impact vergroot. De opleiding heeft een kennis- en onderzoeksagenda opgesteld. De opleiding wil daarmee beter aansluiten op de beroepspraktijk en de kennis en innovaties uit onderzoek van studenten beter benutten. De input voor deze agenda is, zo bleek tijdens de visitatie, breed opgehaald, bij docenten, lectoraten en werkveld en dergelijke.

De afstemming met het werkveld vindt plaats middels de recent ingerichte werkveldcommissie, de docenten, de alumni en de beroepspraktijken waar studenten werkzaam zijn. Vertegenwoordigers van het werkveld waarmee de commissie gesproken heeft zijn, zo bleek tijdens de visitatie, zeer te spreken over de opleiding en de alumni. De afstudeeronderzoeken zijn relevant voor de beroepspraktijk en alumni kijken dieper en verder naar vraagstukken en het gedrag van jongeren en kinderen.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd zijn. De opleiding hanteert daarbij het Landelijke Opleidings- en Competentieprofiel Professionele Master Pedagogogen als een van de uitgangspunten. De dekkingsmatrix geeft weer welke kwalificaties en indicatoren in welke cursussen aan bod komen.

De opleiding profileert zich met de nadruk op stadspedagogiek. Studenten worden opgeleid tot stadspedagoog die in verbinding met anderen werkt aan het verbeteren van de positie van jeugdigen in de grootstedelijke context. Dit profiel is tijdens de visitatie door alle betrokkenen herkend en bevestigd. Elementen als grootstedelijke context, co-creatie, het verhouden tot en betrekken van alle perspectieven en een overstijgende, brede blik zijn daarin volgens betrokkenen belangrijk. Gedeelde en leidende thema's in stadspedagogiek zijn kansenongelijkheid, armoede en discriminatie. Het is het panel hierbij opgevallen dat in de bestudeerde documenten vaak gesproken wordt over de complexiteit van de grootstedelijke context, terwijl in de gevoerde gesprekken zeker ook de kansen en mogelijkheden die deze context biedt zijn benadrukt als belangrijk uitgangspunt.

Het panel spreekt zijn waardering uit voor de kennis- en onderzoeksagenda van de opleiding, die de mogelijkheid biedt om het onderzoek en de impact van studenten te versterken. Wat betreft de visie op internationalisering is het panel van mening dat deze duidelijker kan worden opgenomen in de beoogde leerresultaten, waaronder de kwalificaties en indicatoren.

Het panel constateert dat de opleiding adequaat is afgestemd op de beroepspraktijk. Het panel ondersteunt de recente inrichting van een werkveldadviescommissie. Het panel nodigt de opleiding uit om, bij het voortdurende gesprek

over de invulling van het begrip stadspedagoog het werkveld actief te blijven betrekken.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

Bevindingen

De deeltijdopleiding heeft een omvang van 77 EC en duurt twee jaar. De opleiding bestaat uit zes cursussen. De cursushandleidingen en het opleidingsprofiel bieden informatie over de inhoud van de cursussen, de kwalificaties die aan bod komen en de toetsing. In elke cursus wordt de stadspedagogische context vanuit een ander perspectief benaderd. Het eerste jaar omvat drie cursussen van 12 EC en één van 4 EC. Het tweede jaar omvat een cursus van 30 EC en een cursus van 7 EC. Deze vormen samen de afstudeerfase van de opleiding.

In de eerste cursus, Stadspedagogische visies (12 EC), leren studenten onder andere over verschillende pedagogische visies op opvoeding en onderwijs en hoe zij zelf een onderbouwde visie ontwikkelen als stadspedagoog. Studenten leren normatieve opvattingen en empirische onderbouwing te gebruiken om hun eigen visie te scherpen en expliciet te maken. In de tweede cursus, De stadspedagoog als beleidsbeïnvloeder (12 EC), verkennen studenten stadspedagogische vraagstukken vanuit verschillende invalshoeken: pedagogisch, sociologisch en beleidsmatig. Studenten leren hoe ze deze vraagstukken kunnen contextualiseren en verkennen, zodat ze beter begrijpen waar een vraagstuk vandaan komt en welke factoren een rol spelen.

In de derde cursus, Stadspedagogiek in internationaal perspectief (12 EC), kijken studenten over de grens en is aandacht voor de toeneemende diversifiëring van de bevolking. De opleiding organiseert een internationale week in een buitenlandse stad waar studenten een klein verkennend onderzoek doen. De vierde cursus, De stadspedagoog in beweging (4 EC), markeert de transitie van het eerste naar het tweede jaar.

In deze cursus verkennen studenten een thema dat richting geeft voor de keuze van het vraagstuk in het afstudeerjaar. Ook maken studenten een filmpje waarin ze zich positioneren als stadspedagoog, welke concepten ze daarin wel en niet meenemen en wat dit betekent voor hun thema voor het ontwerpgerichte onderzoek in het tweede jaar.

In het tweede jaar werken studenten aan de cursus De Stadspedagoog met impact (30 EC) en de cursus Positionering als stadspedagoog (7 EC). In de eerste cursus ontwikkelen studenten, naar aanleiding van een breed gevoeld en urgent vraagstuk, een ontwerp met belanghebbers voor verbetering van de stadspedagogische praktijk. Studenten laten daarbij zien hoe het ontwerp elders kan worden toegepast en overdraagbaar is. In de tweede cursus, Positionering als stadspedagoog, werken studenten aan hun eigen visie en positionering als stadspedagoog. Beide cursussen zijn onderdeel van het afstuderen, standaard 4 gaat hier nader op in.

Studenten volgen gedurende de gehele opleiding een intervisietraject. Hierin staan de professionele en persoonlijke ontwikkeling van studenten tot master stadspedagoog centraal en het ondersteunt hen in hun positionering daarvan. De opleiding gebruikt hierbij sinds studiejaar 2023 – 2024 het model voor professionele identiteit van Manon Ruijters.

Studenten hebben tijdens de visitatie over de intervisie opgemerkt dat de betreffende cursushandleiding erg laat beschikbaar was (de intervisie was al begonnen). Ook was de roostering van intervisie niet optimaal, waardoor studenten niet altijd aanwezig waren. Daarnaast zit er

volgens studenten veel tijd tussen de intervisiemomenten, waardoor het minder bij hen leeft. De opleiding vindt het belangrijk dat theorie en praktijk met elkaar verbonden worden. Studenten kunnen ervoor kiezen om de opdrachten van de cursussen in onderwijsperiode 1 tot en met 4 binnen hun eigen organisatie uit te voeren of in een ander relevant werkveld waar zij zich graag verder in willen verdiepen. Belangrijk is dat de kennis altijd in een stadspedagogische context wordt geplaatst.

In het gesprek met docenten is opgemerkt dat de rol van het werkveld in het curriculum nog beperkt is. De wens om het werkveld meer te betrekken is onderwerp van gesprek tijdens teamdagen. Er is echter nog geen beeld van hoe dit precies invulling kan krijgen.

Onderzoeksvaardigheden komen in elke cursus aan bod. In de eerste cursus maken studenten een start met het analyseren van literatuur, het schrijven van een verslag (essay) en het voeren van een socratisch gesprek op basis van hun visie (dialoog en reflectie). In de tweede cursus schrijven studenten een beleidsnotitie op basis van literatuuronderzoek, en in de derde cursus voeren studenten empirisch onderzoek uit in het buitenland. In het afstudeeronderzoek passen studenten hun onderzoeksvaardigheden toe. De opleiding werkt samen met lectoren van het Kenniscentrum Talentontwikkeling. Zij zijn betrokken bij de beoordeling van onderzoeken en afstudeeropdrachten, het leveren van afstudeeropdrachten en het verzorgen van (gast)colleges en workshops.

Studenten herkennen de betrokkenheid van het lectoraat in de opleiding, zo bleek tijdens de visitatie. Studenten vinden dit waardevol en soms

ook verwarrend. Studenten zijn soms verrast door de inbreng van lectoren bij het afstuderen. Zij merkten op dat deze niet vanaf het begin bij het proces betrokken waren. Soms brachten de lectoren waardevolle nieuwe perspectieven in, die echter niet altijd aansloten bij de feedback van de begeleider.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat het aanbieden van kwalitatieve onderzoeksvaardigheden een bewuste keuze is. Dit past volgens de opleiding bij het werkveld waarvoor opgeleid wordt en de voorkeur van studenten. Voor studenten die zich willen verdiepen in kwantitatief onderzoek is ondersteuning van verschillende (hoofd)docenten beschikbaar.

Alumni hebben tijdens de visitatie opgemerkt dat zij als onderdeel van hun onderzoeksvaardigheid geleerd hebben co-creatie toe te passen. Dit betekent volgens hen het betrekken van alle perspectieven bij de probleemanalyse en oplossingsmechanismen, waaronder de doelgroep waar het om gaat. Ze hebben tijdens de opleiding verschillende instrumenten en werkvormen aangereikt gekregen, waarmee ze co-creatie kunnen stimuleren en organiseren.

Internationalisering krijgt aandacht in de hiervoor benoemde studiereis in de derde cursus en in de aandacht voor interculturele competenties. Studenten zijn bijvoorbeeld naar Berlijn geweest waar zij rondom vraagstukken van de kennisagenda (gericht op in- en uitsluiting, kansongelijkheid, armoede en jeugdparticipatie) zelfstandig veldwerk hebben uitgevoerd in een korte periode. De opleiding maakt daarnaast gebruik van internationale (vak)literatuur. Studenten met wie het panel gesproken heeft, zijn over het algemeen positief over de

internationale reis, al vinden ze de meerwaarde van deze reis ook lastig te duiden. De reis intensiveert de gesprekken die ze voeren als klas, bereidt ze voor op de uitvoering van hun onderzoeksplan en verruimt hun perspectief. Ter voorbereiding op de reis was meer aandacht voor het voeren en coderen van interviews prettig geweest.

Inzake diversiteit en inclusie hebben studenten aangegeven dat ze dit ook graag vanuit andere perspectieven willen beschouwen en bespreken. Dat gebeurt in hun beroepspraktijk namelijk ook. In aansluiting daarop is in dit kader ook de behoefte aan wat meer kritische en schurende gesprekken benoemd.

De opleiding probeert, zo bleek tijdens de visitatie, onderzoek en internationalisering te verbinden aan de eerder genoemde kennis- en onderzoeksagenda. Daarmee wil de opleiding het perspectief van studenten verbreden en ze vanuit dat brede perspectief een antwoord te laten vinden op de vraagstukken in hun eigen beroepspraktijk.

De studenten met wie de commissie gesproken heeft, ervaren dat ze al tijdens de opleiding impact hebben in hun beroepspraktijk. Het praktijkgerichte karakter van de opleiding draagt daar volgens hen aan bij; ze kunnen het geleerde direct toepassen in hun eigen beroepspraktijk. Ook worden ze door de nadruk op stadspedagogiek gestimuleerd breder te kijken dan hun eigen beroepspraktijk, een helicopterview te ontwikkelen en verschillende perspectieven en partijen te betrekken bij hun vraagstukken. Dit zit volgens studenten in de cursussen maar ook zeker in de intervisie.

Onderwijsleeromgeving

De eigen praktijk van studenten heeft een centrale rol in de onderwijsleeromgeving. Studenten voeren de opdrachten uit in hun eigen praktijk. Ook koppelen studenten de theoretische concepten die ze aangereikt krijgen aan vraagstukken in de eigen praktijk. Studenten relateren daarmee ervaringskennis aan de theorie. Studenten worden daarbij uitgedaagd hierover voortdurend in discussie te gaan. De opleiding ziet uitleg, gesprek, reflectie, formatieve feedback en verwerking daarbij als belangrijke onderwijsactiviteiten. Door te reflecteren op het eigen leren, worden studenten gestimuleerd regie te nemen in hun eigen leerproces en professionele ontwikkeling.

Van studenten wordt verwacht dat zij de lessen voorbereiden. In de voorbereiding en tijdens de contactmomenten oefenen en verwerken studenten de lesstof individueel en met elkaar. Het onderwijs is interactief, waarbij studenten leren van en met elkaar. Alle cursussen omvatten interactieve colleges gegeven en een vorm van werkgroepen waarin studenten de leerstof kunnen bespreken, bediscussiëren en toepassen. Daarnaast krijgen en geven studenten in elke cursus peerfeedback en feedforward van docenten. Ook omvat elke cursus een individueel consult met de docent voordat studenten de eindopdracht in leveren.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat studenten in verschillende cursussen in groepjes samenwerken. Deze groepjes zijn wisselend van samenstelling. Studenten gaven tijdens de visitatie aan dat zij bij de start van de opleiding gestimuleerd worden een eigen leergroep te vormen. Het is echter ook mogelijk om meer individueel door de opleiding heen te gaan.

De zelfevaluatie benoemt dat de studielast van met name het tweede jaar als zwaar wordt ervaren. Tijdens de visitatie is dit bevestigd. Afgestudeerbegeleiders gaven daarbij aan dat het doen van iteraties in het afstudeeronderzoek veel tijd van studenten vraagt. Alumni hebben desgevraagd opgemerkt dat het werken in groepjes, de intervisie en de kleinschaligheid hen geholpen hebben in het managen van de studielast. Studenten hebben hierover aangegeven dat steun van de werkgever hierin ook belangrijk is en dat de tussentijdse opdrachten behulpzaam zijn in de voorbereiding op de eindopdrachten van de cursussen. Om de studielast in het tweede jaar te verminderen, plant de opleiding de wekelijkse lessen vanaf studiejaar 2023 – 2024 tot en met december in, in plaats van het hele jaar. Hierdoor krijgen studenten de tijd om in de tweede helft van het tweede jaar op die dag te werken aan hun afstudeeronderzoek.

Personeel

Het team van de opleiding omvat 13 docenten (2,52 fte), een embedded librarian en de onderwijsmanager. De hoofddocent onderzoek zorgt voor de verbinding met de bacheloropleiding en het kenniscentrum van het instituut. Alle docenten hebben een masterdiploma en vier zijn gepromoveerd. De meeste docenten hebben relevante en recente praktijkervaring. Docenten in vaste dienst met een aanstelling groter dan 0,2 FTE beschikken over de basiskwalificatie didactische bekwaamheid.

Docenten hebben een relatief kleine aanstelling (0,15 - 0,2 fte) en worden ingezet op hun inhoudelijke expertise die aansluit bij de onderwerpen van de cursus waarbinnen zij lesgeven. Docenten verzorgen ook lessen in de andere cursussen en zijn medebeoordelaar van opdrachten in

andere cursussen. Een groot deel van de docenten geeft ook les in de bacheloropleiding Social Work van het instituut. Daarnaast is een aantal docenten betrokken bij het Kenniscentrum Talentontwikkeling en voert daar onderzoek uit. Docenten besteden gemiddeld 10% van hun gehele aanstelling aan professionalisering. Op jaarlijkse teamdagen worden thema's als het aanscherpen van de visie en de kwalificaties en wat dit betekent voor de inhoud van de cursussen en de samenhang in het curriculum besproken. De opleiding heeft dit studiejaar, zo bleek tijdens de visitatie, samen met de bacheloropleiding Social Work en het Kenniscentrum Talentontwikkeling, een leerteam opgestart waarin docenten onderzoekservaring op kunnen doen.

De opleiding kent het cursusbeheerdersoverleg (CBO), waaraan de opleidingsmanager en alle cursusbeheerders deelnemen. De cursusbeheerders zijn verantwoordelijk voor het samenstellen van de cursushandleiding, waarin de inhoud van de cursus, de leerdoelen en de toetsvormen worden beschreven. In het CBO bespreekt men evaluatieresultaten van en aanpassingen in een cursus. Met de inrichting van het CBO in studiejaar 2022 - 2023 (in plaats van de curriculumcommissie) wil de opleiding docenten explicieter betrekken bij curriculumontwikkeling en het gevoelde eigenaarschap van docenten vergroten.

Uit de zelfevaluatie blijkt dat een groot deel van het team nieuw is; het team omvat vanaf studiejaar 2023 – 2024 zes nieuwe collega's. Tijdens de visitatie is in dit kader benoemd dat het CBO belangrijk is in het borgen van continuïteit en samenhang in het programma. Hier wordt met alle cursusbeheerders het gesprek gevoerd over

bijvoorbeeld het gewenste eindniveau en de invulling van stadspedagogiek in de verschillende cursussen.

De embedded librarian verzorgt, zo bleek tijdens de visitatie, workshops voor studenten inzake het zoeken en gebruiken van literatuur, het gebruik van databanken, het wegen verschillende informatiebronnen en dergelijke. De embedded librarian als vraagbaak voor studenten beschikbaar. Daarnaast verzorgt de embedded librarian workshops voor docenten over bijvoorbeeld het gebruik van kunstmatige intelligentie. De taalcoach begeleidt studenten in taalgebruik en zakelijk schrijven. Dat gebeurt op individuele basis maar ook tijdens de lessen.

Studenten en alumni zijn zeer te spreken over hun docenten, bleek tijdens de visitatie. Ze waarderen de betrokkenheid, benaderbaarheid en deskundigheid van hun docenten. Alumni waarderen ook de kleinschaligheid; dit maakt het makkelijk om even bij iemand binnen te lopen.

Instroom

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. De opleiding vindt het daarnaast belangrijk dat studenten beschikken over een relevante baan binnen onderwijs, zorg of welzijn gericht op jeugd (minimaal 16 uur per week). De toelaatbaarheid van de kandidaat wordt beoordeeld tijdens een screeningsgesprek. Kandidaten die voldoen aan de vereisten, worden uitgenodigd voor een intakebijeenkomst. Deze bijeenkomst wordt geleid door een docent in samenwerking met een student uit het eerste of tweede jaar. Tijdens deze bijeenkomst wordt onder andere ingegaan op de verwachtingen die de kandidaat heeft van de opleiding en de

zwaarte van de opleiding. Ter voorbereiding op deze bijeenkomst maken kandidaten een digitale toets. De resultaten daarvan geven, volgens de opleiding een indicatie van het abstractievermogen en de taalvaardigheid van de kandidaat, die aandachtspunten kunnen opleveren voor de start van de studie. Aan de hand van al deze informatie wordt de haalbaarheid en motivatie voor het starten met de opleiding besproken. De intakebijeenkomsten zijn bedoeld om kandidaten bewust te laten kiezen en verwachtingen te managen.

In de zelfevaluatie geeft de opleiding aan dat de laatste jaren vooral studenten met een onderwijsachtergrond instromen. Dit maakt de studentenpopulatie minder divers.

Begeleiding en voorzieningen

Studenten voeren een voortgangsgesprek met de onderwijsmanager als daar aanleiding voor is. Deze gesprekken gaan over studielast, motivatie, haalbaarheid en/of persoonlijke problemen die invloed hebben op de studievoortgang. In het eerste jaar worden studenten tijdens de cursussen begeleid door de betreffende cursusbeheerder. Daarnaast kunnen studenten ondersteuning krijgen van de taalcoach en de embedded librarian. Beiden zijn gedurende de gehele opleiding beschikbaar voor studenten. In het eerste studiejaar is er tijdens iedere onderwijsperiode een teamoverleg, waarin alle docenten bij elkaar komen en onder meer spreken over het onderwijsproces en de studievoortgang van de studenten.

In het tweede studiejaar wordt de studievoortgang gevolgd door de afstudeerbegeleiders en de afstudeercoördinator. Studenten met wie het panel gesproken heeft, hebben wisselende ervaringen met begeleiding tijdens de opleiding.

Studenten worden via de digitale leeromgeving geïnformeerd over de inhoud, organisatie en planning van de opleiding en hun studievoortgang.

De opleiding kent een eigen opleidingscommissie die adviseert over de onderwijs- en examenregeling. De opleidingscommissie beoordeelt jaarlijks de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling en heeft instemmingsrecht voor de vormgeving en de wijze van evalueren van het onderwijs. Studenten en alumni voelen zich gehoord, zo bleek tijdens de visitatie. Diverse voorbeelden hebben laten zien dat opleiding handelt naar hun feedback.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de inhoud en het niveau van het onderwijs waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de beoogde leerresultaten. In het opleidingsprofiel en de cursushandleidingen wordt de inhoud van de cursussen gerelateerd aan de kwalificaties en de indicatoren.

Het panel constateert dat de relatie met de praktijk centraal staat in de opleiding; studenten verbinden gedurende de hele opleiding de concepten, opdrachten en theorieën aan hun eigen beroepspraktijk.

Het programma kent een zichtbare samenhang; inhoudelijk bouwen de cursussen op elkaar voort. Studenten krijgen gedurende de opleiding veel rijke perspectieven aangereikt. Studenten zijn vrij om hun opdrachten gedurende de hele opleiding te verbinden aan één thema, maar kunnen ook per opdracht een ander thema kiezen. Hoewel het panel deze ruimte respecteert, valt het op dat de ene groep

studenten zich meer richt op verdieping en de andere groep meer op verbreding. Ook meent het panel tijdens de visitatie ervaren te hebben dat studenten die zich gedurende de opleiding op één thema richten, minder studielast ervaren dan studenten die meerdere thema's aanpakken.

De studielast is hoog, maar te doen volgens de studenten met wie het panel gesproken heeft. Ook is de opleiding zich bewust van de hoge studielast. Het panel vindt de begeleiding adequaat, maar vindt het daarbij belangrijk dat de hoge studielast gepaard gaat met nog passender en proactieve begeleiding van studenten. De ervaringen van studenten hierin zijn wisselend, zo bleek tijdens de visitatie.

Het panel is van mening dat op cursusniveau de verbinding met het werkveld versterkt kan worden. Dit kan door gastdocenten te betrekken maar ook door de inhoud van een cursus voor te leggen aan de werkveldadviescommissie.

Het panel waardeert de nauwe betrokkenheid van de lectoren van het Kenniscentrum Talentontwikkeling bij de opleiding. Dit draagt bijvoorbeeld bij aan de actualiteit van de opleiding. Onderzoeksvaardigheden komen in elke cursus aan bod. De opleiding richt zich daarbij vooral op kwalitatieve onderzoeksvaardigheden. Voor studenten die zich willen verdiepen in kwantitatief onderzoek is ondersteuning beschikbaar. Het panel onderschrijft deze keuze.

De opleiding voldoet aan de wettelijke instroomeisen. Het programma sluit bovendien aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Het panel nodigt de opleiding uit actiever in te zetten op de werving van studenten uit andere

sectoren dan onderwijs; dit draagt bij aan de gewenste diversiteit van de groep.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over voldoende docenten met voldoende expertise op de verschillende kennisgebieden. Het panel heeft tijdens de visitatie een enthousiast en betrokken team ontmoet. Studenten voelen zich gezien door hun docenten en ervaren betrokkenheid van hun docenten. Het CBO heeft een belangrijke rol in het bewaken van de inhoud en samenhang in het programma. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding, met de recente vernieuwing van het team, blijvend

borgt dat de aanwezige kennis en ervaring gecontinueerd wordt en overgedragen wordt naar nieuwe docenten.

Het panel vindt het positief dat binnen deze kleinschalige en soms wat informele opleiding, de opleidingscommissie haar formele rol goed oppakt. Ook waardeert het panel de voortvarendheid waarmee de opleiding handelt naar feedback van studenten in de opeenvolgende studie jaren.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

3. Toetsing

Bevindingen

Het toetsbeleid van de opleiding is leidend voor de vormgeving van het systeem van toetsing. In de opleiding staat het principe van constructieve alignment centraal. Dit betekent dat doelen, leeractiviteiten en toetsing op elkaar zijn afgestemd om ervoor te zorgen dat studenten de kwalificaties ontwikkelen die nodig zijn om te slagen als competente stadspedagogen. Toetsing ondersteunt het leerproces van studenten en de formatieve functie van toetsing is daarin belangrijk.

De opleiding hanteert onder andere de volgende uitgangspunten bij toetsing:

- Het einddoel van een competente stadspedagoog staat steeds voor ogen bij de ontwikkeling van cursussen en toetsing.
- Het toetsprogramma kent een opbouw in complexiteit en niveaus van Miller.
- Formatieve evaluatie speelt een expliciete rol in het onderwijs en hangt direct samen met de summatieve toetsing.
- Studenten ontvangen betekenisvolle individuele feedback op maat (formeel en informeel).
- Er is sprake van beperkt en gespreid toetsen.
- Er is sprake van eerlijk beoordelen met transparante beoordelingsinstrumenten en meerdere beoordelaars (het vierogen-principe)

Elke cursus wordt afgerond met een summatieve toets. De opleiding maakt daarbij gebruik van verschillende toetsvormen zoals een essay, dialoog, beleidsnotitie, reflectieverslag, digital, plan van aanpak, onderzoeksverslag en presentaties voor professionals. Studenten volgen één cursus tegelijk, dit betekent dat de toetsing gespreid is.

Naast deze summatieve toetsen wordt formatieve evaluatie ingezet om het leerproces van de student te ondersteunen. Elke cursus omvat ten minste één formatief evaluatiemoment. Opdrachten die hierbij worden ingezet zijn qua inhoud vergelijkbaar met de summatieve opdracht. De formatieve opdrachten worden voorzien van peerfeedback en meestal klassikaal besproken tijdens de onderwijsactiviteiten. Andere vormen van formatief evalueren zijn voorbereidende opdrachten voor de les en het voeren van discussies.

De summatieve toetsen worden beoordeeld door twee docenten/beoordelaars aan de hand van een van tevoren opgesteld beoordelingsformulier. Toetsen worden ontworpen in collegiaal overleg; dit betekent dat er meerdere docenten bij betrokken zijn.

Inzake het eindniveau vindt voorafgaand aan de beoordeling van elke opdracht een kalibreersessie plaats met de afstudeerbegeleiders en betrokken lectoren. Daarnaast vindt kalibratie plaats over de plannen van aanpak van studenten. Tijdens deze bijeenkomsten worden de werkzaamheid en handzaamheid van de beoordelingscriteria alsmede hun eenduidige interpretatie besproken. In de beoordeling van de tweedejaars cursus Stadspedagoog met impact (onderdeel van het afstuderen) zijn lectoren van het kenniscentrum tweede beoordelaar. Naast de kalibratie vinden ook intervisiebijeenkomsten met afstudeerbegeleiders en de afstudeercoördinator plaats.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat bij elke cursus kalibratie plaatsvindt. Dat kan gaan over de interpretatie van de rubric, de beoordeling van onderzoeksvaardigheden of de kennis

die studenten gebruiken. Ook is duidelijk geworden dat docenten het gebruik en de interpretatie van de rubrics met elkaar bespreken.

Studenten worden via de digitale leeromgeving en de cursushandleidingen geïnformeerd over de toetsing. Studenten krijgen daarbij inzicht in de toets- en herkansingsprocedure, de normering, de cesuur, de beoordelingscriteria en de toetsmatrijs.

Tijdens de visitatie gaven studenten aan zich goed voorbereid te voelen op de toetsing, mede dankzij de duidelijke cursushandleidingen. Ze waarderen dat ze met vragen over de toetsing altijd bij hun docenten terecht kunnen. Hoewel de rubrics studenten ondersteunen in hun leerproces, gaven ze aan dat deze soms op verschillende manieren geïnterpreteerd kunnen worden. Daarnaast zien zij ruimte voor verbetering in de duidelijkheid van de feedback en in het inzichtelijk maken van hoe de beoordeling precies tot stand komt.

Examen- en toetscommissie

De instituutsbrede examencommissie is onder andere verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en examinering. De examencommissie benoemt examinatoren en formuleert richtlijnen en beoordelingsnormen voor constructie, afname en beoordeling van tentamens en examens. De examencommissie verleent vrijstellingen en behandelt klachten en bezwaren ten aanzien van toetsing en examinering. De examencommissie overlegt regelmatig met de coördinator afstuderen om de afstudeerwerken te bespreken. De examencommissie stelt ook de kwaliteitseisen op waarmee de toetscommissie te werk gaat. Daarnaast vraagt de examencommissie jaarlijks afstudeerwerken

op die beoordeeld zijn met een 6, 7 of 8. De examencommissie bekijkt of zij zich kan vinden in deze beoordelingen en rapporteert hierover aan de opleidingsmanager en de cursusbeheerders van het afstudeerprogramma. Daarnaast geeft de examencommissie feedback op de beoordelingsformulieren en de beoordelingssystematiek. Dit is input voor een gesprek over verdere aanscherping van de beoordelingscriteria. De examencommissie rapporteert jaarlijks aan het College van Bestuur.

De examencommissie heeft een aantal van haar taken gemandateerd aan de toetscommissie van de opleiding. De toetscommissie beoordeelt het niveau van de toetsen en rapporteert daarover aan de examencommissie, het CBO, de onderwijsmanager en informeert de betrokken docenten. De toetscommissie werkt volgens een jaarlijks werkplan, semesterrapportages en overlegt periodiek met de examencommissie.

De toetscommissie werkt samen met de toetscommissies van twee andere masteropleidingen van de hogeschool. In deze overkoepelende mastertoetscommissie wordt het eindniveau gescreend door een lid van de toetscommissie dat niet betrokken is bij de opleiding.

De opleiding neemt deel aan de landelijke peer-review tussen de masteropleidingen Pedagogiek die jaarlijks plaatsvindt.

Vertegenwoordigers van de toetscommissie zijn positief over de samenwerking in de overkoepelende mastertoetscommissie, zo bleek tijdens de visitatie. Zij beoordelen daarbij toetsen van opleidingen waarbij ze niet betrokken zijn, wat inspirerend is en input oplevert voor hun eigen opleiding. Ook worden nu minder toetsen

beoordeeld; in plaats van alle toetsen wordt jaarlijks de helft van de toetsen van de opleiding bekeken. Betrokkenen zijn ook positief over de variatie in toetsvormen; daarin heeft de opleiding gehandeld naar aanleiding van de feedback bij de vorige visitatie.

Inzake de screening van het eindniveau door de examencommissie is aangegeven dat de examencommissie daarin waar mogelijk ook eindwerken bekijkt die met een onvoldoende zijn beoordeeld.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding een adequaat toetsbeleid heeft en passende vormen van toetsing hanteert. De toetsing sluit aan bij de visie op leren en is ontwikkelingsgericht. Formatieve evaluatie speelt daarin een belangrijke rol. De opleiding heeft een passende balans gevonden tussen formatief handelen en summatief toetsen. Het panel waardeert de variëteit aan opdrachten / toetsen die gebruikt wordt. Het panel heeft enkele toetsen bestudeerd en constateert dat de kwaliteit daarvan adequaat is.

De opleiding neemt voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. De cursushandleidingen (met de beoordelingscriteria), structurele kalibratie en de consequente toepassing van vier-ogen principe dragen daaraan bij. Studenten zijn kritisch op de feedback die ze krijgen; deze is soms lastig te duiden. Het gesprek over de hanteerbaarheid van de rubrics wordt met zorgvuldigheid gevoerd in het docententeam.

De instituutsbrede examencommissie, de opleidingstoetscommissie en de overkoepelende master toetscommissie bewaken samen proactief de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. Dit omvat systematische steekproeven van het eindniveau. De examencommissie en toetscommissies werken hierin goed samen met de opleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

4. Gerealiseerde leerresultaten

Bevindingen

Het afstuderen bestaat uit de laatste twee cursussen: De stadspedagoog met impact (30 EC) en Positionering als stadspedagoog (7 EC). Hierin laten studenten zien dat zij de vier kwalificaties van de masteropleiding Pedagogiek op eindniveau beheersen. Studenten worden in het afstuderen individueel beoordeeld door twee beoordelaars. Daarbij is, zoals eerder benoemd, een lector betrokken als externe tweede beoordelaar. De afstudeerbegeleider is eerste beoordelaar.

De afstudeerfase is met ingang van studiejaar 2023 – 2024 opgesplitst in twee cursussen, voorheen was dit één cursus. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de opleiding hiermee wil stimuleren dat studenten zichzelf echt gaan zien als stadspedagoog. Ook is in de afgelopen jaren in het afstuderen een omschakeling gemaakt van traditioneel onderzoek naar ontwerpgericht onderzoek. Daarmee wil de opleiding het handelend vermogen van studenten meer naar voren laten komen.

Voor de cursus 'De Stadspedagoog met impact' zoeken studenten zelf een opdrachtgever die bereid is veranderingen binnen de organisatie te ondersteunen. Doel is dat studenten middels een ontwerpgericht onderzoek toewerken naar een zichtbare verbetering in de stadspedagogische praktijk. Studenten voeren het afstuderen vaak uit in hun eigen praktijk. Studenten kunnen zich echter ook aansluiten bij een onderzoekslijn van het kenniscentrum Talentontwikkeling of werken aan een vraagstuk waarvan het werkveld de behoefte kenbaar heeft gemaakt aan de opleiding.

Het afstuderen start met de oriëntatie-opdracht (formatief), waarin studenten (voor de

zomervakantie voor het tweede jaar start) kort een eerste idee voor een opdracht en opdrachtgever beschrijven. Dit wordt besproken met een van de afstudeerbegeleiders die mondelinge feedback geeft. Tijdens drie verschillende formatieve Present & Discuss-momenten presenteren studenten in kleine groepjes van studenten, lectoren en/of senior-onderzoekers en docenten waar zij op dat moment staan.

Het plan van aanpak wordt formatief beoordeeld, waarbij het voldoen aan de criteria voorwaardelijk is voor de voortgang in het afstudeertraject. Het verslag van het ontwerpgericht onderzoek wordt ook summatief beoordeeld. In dit verslag verwerken studenten de resultaten uit de fasen van onderzoekend ontwerpen, evalueren, implementeren en transfereren. Ook presenteren studenten hier het eindontwerp, waarvan de vorm moet aansluiten bij inhoud, context en gebruikers. Studenten worden in dit proces individueel begeleid door hun afstudeerbegeleider.

De tweede beoordelaar, een lector, is, zo bleek tijdens de visitatie, ook op verschillende momenten betrokken bij dit proces. Bijvoorbeeld bij de Present & Discuss-momenten en bij de beoordeling van het plan van aanpak.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat verwacht wordt dat studenten in hun participatief of co-creatief onderzoek de verschillende belanghebbers betrekken; ook kinderen en jongeren. Inzake de impact die studenten realiseren is aangegeven dat dit ook al plaats kan vinden in het proces van samenwerking en dat die impact op dat moment één van de opbrengsten kan zijn van het ontwerpgericht onderzoek. De opbrengst dient volgens betrokkenen altijd overdraagbaar te zijn naar andere praktijken en collega's.

In de cursus 'Positionering als stadspedagoog' laten studenten wie zij zijn als stadspedagoog en welke ambitie zij hebben in die rol. Dit vindt plaats in een zelfgekozen dynamische vorm voor een publiek van professionals, docenten, en medestudenten, met wie studenten na afloop een korte kritische dialoog voeren. De begeleiding vindt plaats in intervisiegroepen van vier studenten en een intervisiebegeleider. Studenten werken aan hun position paper dat de onderbouwing vormt van hun positionering. De beoordeling van het position paper en de positionering vindt plaats in een beoordelingscommissie bestaande uit de betrokken intervisiebegeleiders en docenten.

De opleiding heeft de ambitie om de afstudeerprojecten te verbinden met de bij standaard 1 benoemde kennis- en onderzoeksagenda. De opleiding verwacht dat daarmee de relevantie van en bijdrage aan kennisontwikkeling middels de afstudeerprojecten vergroot kan worden.

Studenten met wie het panel gesproken heeft, hebben aangegeven dat ze zich in het eerste jaar al oriënteren op het thema van hun afstuderen. De opdrachten die ze in het eerste jaar maken, kunnen ook op basis van dat thema ingevuld worden. Dat hoeft echter niet; studenten zijn vrij om in het eerste jaar de opdrachten met wisselende thema's in te vullen. Aan het einde van het eerste jaar geven studenten met de oriëntatie-opdracht aan wat hun thema voor het afstuderen zal zijn.

Zoals bij standaard 2 aangegeven, vinden studenten de inbreng van lectoren soms verwarrend. Dit betreft met name de rol van lectoren in de beoordeling van hun afstudeerproject. Studenten erkennen daarbij ook dat de betrokkenheid van lectoren de objectiviteit van de beoordeling ten goede komt.

Studenten hebben opgemerkt dat het uitvoeren van een afstudeerproject bij een andere opdrachtgever dan de eigen beroepspraktijk, behoorlijk lastig en intensief is. Het is bijvoorbeeld lastig om momenten te vinden om in die praktijk aan de opdracht te werken (i.v.m. het eigen werk en de wekelijkse lessen op de vrijdag).

Alumni zijn, volgens door de opleiding uitgevoerd alumni-onderzoek, werkzaam in verschillende werkvelden en organisaties. De meeste afgestudeerden zijn werkzaam binnen de jeugdzorg, een welzijnsorganisatie, een gemeentelijke dienst en het onderwijs. De master stadspedagoog is, volgens de opleiding, een ervaren professional (seniordocent, beleidsmedewerker, adviseur, hulpverlener, jongerenwerker, (project-)manager) die in staat is om voor stadspedagogische vraagstukken als adviseur of programmamanager op te treden. Alumni worden betrokken bij voorlichtingsbijeenkomsten, als gastspreker en in een adviesrol. De opleiding heeft een LinkedIn-groep voor alumni en organiseert jaarlijks (met andere masteropleidingen) een masterclass voor alumni.

Alumni met wie het panel gesproken heeft, hebben aangegeven dat zij door de opleiding een helicopterview en overstijgende blik hebben ontwikkeld. Ook zijn ze in staat verschillende perspectieven te zien en mee te nemen in de aanpak van vraagstukken. De alumni zien zichzelf als stadspedagoog; een betrokken pedagoog die zich inzet voor jongeren en kinderen die opgroeien in groot stedelijke context en daarbij gericht is op thema's als kansenongelijkheid, discriminatie en inclusie.

Alumni en hun werkgevers hebben tijdens de visitatie diverse voorbeelden gegeven van de impact van alumni in hun organisatie. Zowel tijdens de opleiding als met het afstudeeronderzoek.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleiding een degelijk afstudeerproces heeft ingericht. Daarin wordt gebruikgemaakt van beoordelingsformulieren en het vier-ogen principe.

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft het panel vijftien afstudeerdossiers bestudeerd. Deze dossiers betroffen het 'oude' afstuderen, waarbij de huidige cursussen De stadspedagoog met impact (30 EC) en Positionering als stadspedagoog (7 EC) samen één geheel vormden. Op basis van de bestudeerde dossiers en de gesprekken met studenten en alumni concludeert het panel dat het eindniveau, oftewel het masterniveau daadwerkelijk wordt bereikt. Het panel waardeert de consistentie van de gegeven beoordelingen en komt over het algemeen tot eenzelfde beoordeling.

De afstudeerdossier laten een brede range van onderwerpen zien, waarin het stadspedagogische perspectief terugkomt. Ook ziet het panel hierin de onderwijscontext terug waarin de

meeste studenten werkzaam zijn. Het sector-overstijgend en interprofessionele werken komt volgens het panel minder terug in de bestudeerde eindwerken. Het panel vindt het daarbij belangrijk om te benadrukken dat interprofessioneel werken iets anders is dan het betrekken van verschillende stakeholders.

Het is het panel opgevallen dat in de bestudeerde dossiers vooral kwalitatieve onderzoeksmethoden gebruikt worden. Dit past bij de visie van de opleiding. Hiernaast heeft het panel de indruk dat er in de bestudeerde dossiers weinig ruimte lijkt te zijn geweest voor iteratie in het proces van ontwerpgericht onderzoek. Dit heeft volgens het panel te maken met de beschikbare tijd in de opleiding.

De werkgevers van alumni met wie het panel gesproken heeft, zijn zeer positief over de impact van alumni en hebben daar tijdens de visitatie concrete voorbeelden van benoemd.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bijlage 1: visitatiepanel

Dylan Vianen MA, voorzitter

NVAO-getraind voorzitter AeQui en hoofd opleidingen, Bildung Academie Amsterdam

dr. Janneke Metselaar, lid

Lector Zorg voor Jeugd, NHL Stenden Hogeschool

prof. dr. Ruben Fukkink

Hoogleraar Preventive Youth Care aan de UvA en lector aan de HvA

Frank Roosenburg, BEd, Student-lid

Student Master Educational Leadership aan NHLStenden Hogeschool en afdelingsleider VO

Het panel werd ondersteund door drs. Titia Busing, NVAO-gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

7 juni 2024

Tijd	Betreft
8.30 - 8.45 uur	Inloop & ontvangst panel
8.45 – 9.15 uur	Management: Presentatie MPed Presentatie over profilering, ontwikkelingen, ambities
9.15 - 9.30 uur	Pauze en intern overleg panel
9.30 – 10.15 uur	Alumni en werkveld: Impact van de stadspedagoog Welke impact heeft de stadspedagoog op de praktijk?
10.15 – 10.30 uur	Pauze en intern overleg panel
10.30 – 11.30 uur	Studenten Onderwijsleeromgeving: inhoud, vormgeving, toetsing, praktijk
11.30-11.45 uur	Pauze en intern overleg panel
11.45 – 12.45 uur	Docenten
12.45 – 14.00 uur	Lunch, materiaalbestudering en intern overleg panel
14.00 – 14.45 uur	Afstuderen
14.45 – 15.00 uur	Pauze en intern overleg panel
15.00 - 15.45 uur	Examen- en Toetscommissie: Borging Toetsing, afstuderen
15.45 – 16.45 uur	Intern overleg panel: oordeelsvorming
16.45 – 17.00 uur	Terugkoppeling

Op initiatief van de opleiding zal een ontwikkelgesprek plaatsvinden in de loop van 2024. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

De belangrijkste aanbevelingen uit de visitatie van 2018 waren de volgende:

- a. Verbreed het palet aan types afstudeeronderzoek, met bijvoorbeeld action research, design research en een kwantitatieve benadering, en/of door de relatie tussen innovatieplan en afstudeeronderzoek te versterken;
- b. Versterk de band met het werkveld, bijvoorbeeld door ervaren begeleiders te laten medebeoordelen;
- c. Vergroot de studeerbaarheid;
- d. Voer meer gevarieerde toetsvormen in.

De M Pedagogiek (MPed) heeft uit eigen beweging en min of meer tegelijkertijd met de voorbereiding op en daadwerkelijke visitatie zelf een interne discussie op gang gebracht over het waarom en waartoe van de opleiding. De eerste ronde van deze discussie startte najaar 2017 en liep door tot voorjaar 2018. In de conclusie van deze discussie zijn de aanbevelingen uit het accreditatierapport meegewogen. De uitkomsten van deze discussieronde zijn in essentie samen te vatten als de wens om toe te werken naar de stadspedagoog met impact, een professional die "een bijdrage levert aan een zichtbare verbetering in de stadspedagogische praktijk", onder de noemer "*De stadspedagogische veranderaar*". In dit centrale begrip krijgt het handelend perspectief nadrukkelijk een plaats naast het onderzoekende perspectief. In april 2018 besluit het team, ondanks het late moment en de beperkte tijd voor voorbereiding, het curriculum te wijzigen. Er is grote actiebereidheid, mede door de vleugels die we kregen door de positieve accreditatie.

In het accreditatierapport geeft de commissie aan dat niet alleen het Praktijkonderzoek maar ook de cursussen Innovatie-analyse en Innovatie-implementatie het eindniveau van de master hebben en dat de cursussen Innovatie-analyse en Innovatie-implementatie de praktijkgerichte component op dat eindniveau afdekken. Het samenvoegen van de drie cursussen biedt de mogelijkheid de praktijk nog steviger te verankeren in het Afstuderen. Bovendien biedt het de mogelijkheid de studeerbaarheid te verhogen. De curriculumwijziging is in 2018-2019 ingaan voor het eerste leerjaar van het cohort dat dan start met de opleiding. Tijdens dat jaar wordt het nieuwe afstudeerprogramma voor het tweede leerjaar van dit cohort voorbereid.

Tijdens de voorbereiding op het nieuwe afstudeerprogramma is, behalve vele interne discussies, gesproken met lectoren, alumni en representanten uit het werkveld om onze voorlopige ideeën te toetsen aan die van anderen. Verder zijn in voorjaar 2019 interne en externe experts op het gebied van verscheidene onderzoeksbenaderingen uitgenodigd om ons te informeren over die verschillende aanpakken en de consequenties ervan voor de onderzoeksuitvoering en -opbrengsten. Daaruit is de collectieve keuze voor ontwerpgericht onderzoek voortgekomen, omdat deze onderzoeksbenadering het beste aansluit bij de uitgangspunten van handelingsgericht, cocreatief onderzoeken om een verbetering in de stadspedagogische praktijk tot stand te brengen. We beseften op dat moment dat als consequentie van die keuze het kwalificatieprofiel moest worden aangepast. Invoering daarvan in 2019-2020 was echter niet meer mogelijk. We besloten het nieuwe afstudeerprogramma per 2019-2020 desondanks te starten met handhaving van de dan geldende zes kwalificaties (Master Pedagogiek informatieboekje 2019-2020). Om aansluiting van het eerste leerjaar met het nieuwe afstudeerprogramma te verbeteren, zijn aangescherpte ontwikkelopdrachten voor de cursussen in het eerste leerjaar gegeven zodat studenten kennis opdoen over en oefenen met onderzoeksmethoden en -technieken die hen voorbereiden op vereisten van het nieuwe afstudeerprogramma.

Een nieuw kwalificatieprofiel is op voorstel van de curriculumcommissie bediscussieerd in het team. Daarbij zijn de aanbevelingen van de visitatiecommissie en het daarna gevoerde ontwikkelgesprek betrokken (Gespreksverslag ontwikkelgesprek, 2019). In aanloop naar het nieuwe kwalificatieprofiel is in meerdere sessies gesproken met lectoren van kenniscentrum Talentontwikkeling die langere tijd betrokken zijn bij MPed.

Verder is het concept begin 2020 voorgelegd aan studenten en alumni tijdens een diner pensant. Ten slotte heeft MPed zich verhouden tot de discussie binnen het Landelijk Overleg Masters Pedagogiek (LOMP) over de afzonderlijke competentieprofielen van deze opleidingen. Afgezet tegen de actuele maatschappelijke ontwikkelingen is in het LOMP besloten welke rollen de master pedagoog bij uitstek vervult: die van pedagogisch expert, onderzoeker, ontwikkelaar professionaliteit en innovator. Op basis van deze rollen waren vier competenties benoemd: de pedagogische, de onderzoeks-, de professionele en de innovatieve competentie (Gespreksverslagen, 2017-2020).

Alle genoemde ontwikkelingen, dat wil zeggen de resultaten van de visitatie, de gevoerde discussies binnen het team en met diverse externe betrokkenen en de discussie binnen het LOMP, hebben geleid tot drie ingrijpende wijzigingen:

- a. Een nieuw kwalificatieprofiel met vier kwalificaties met elk 4 of 5 indicatoren;
- b. Een nieuw curriculum;
- c. Eén afstudeerprogramma dat de voormalige modules "Innovatie-analyse" en "Innovatie-implementatie" samenvoegt met de module "Praktijkonderzoek" en dat het volledige tweede leerjaar in beslag neemt.

De wijzigingen hebben ten doel bij te dragen aan het opleiden tot stadspedagogische veranderaars, dat wil zeggen, stadspedagogen met impact, en tegelijk, via uitwerking in het curriculum, de aanbevelingen van de visitatiecommissie op te volgen. Wat de drie wijzigingen betekenen voor de vier standaarden, komt hierna achtereenvolgens aan bod.

1. Kwalificatieprofiel

Het nieuwe kwalificatieprofiel wil tot uitdrukking brengen dat MPed opleidt tot stadspedagogen met impact. Het oude kwalificatieprofiel legde veel nadruk op vaardigheden op metaniveau (communiceren, netwerken en verbinden, regievoeren). Gekozen is voor een bondiger opzet met vier kwalificaties: stadspedagogisch kijken, onderzoeken, innoveren en professionaliseren. De vier kwalificaties geven expliciet richting aan de stadspedagogische oriëntatie van MPed, aan het belang van onderzoek en innovatie als middelen om tot stadspedagogisch handelen te komen, en aan de ontwikkeling tot stadspedagogische professional. Daarmee wordt aandacht gegeneerd voor zowel kennis als vaardigheden als houding. Dit kwalificatieprofiel is ingevoerd per 2020-2021, zowel voor de eerstejaars als voor de tweedejaars studenten. De tweedejaars studenten (cohort 2019-2020) hebben hun eerste leerjaar nog gevolgd volgens het oude kwalificatieprofiel met zes kwalificaties. Dit kwam voort uit het moment waarop we besloten met ontwerpgericht onderzoek te gaan werken (voorjaar 2019). Dat ging al het daarop volgende collegejaar in, terwijl wijziging van het kwalificatieprofiel nog zou volgen.

De vier kwalificaties zijn uitgewerkt in indicatoren die in elke cursus leidend zijn. Zij vormen de basis voor het formuleren van leerdoelen en beoordelingscriteria. Deze worden in de achtereenvolgende cursussen op een steeds complexer niveau getoetst. Vooral door de kwalificaties onderzoeken en innoveren gelijkwaardig op te nemen in het kwalificatieprofiel, wordt de verandering ten opzichte van het voorgaande profiel duidelijk. In de kwalificatie professionaliseren is in vijf indicatoren de kern weergegeven wat de aankomend stadspedagoog moet laten zien, namelijk regie, reflectie, eigendom, overtuigingskracht.

Het kwalificatieprofiel blijkt, met de bescheiden ervaring, goed hanteerbaar. Het begrip impact behoeft nadere concretisering: wat verstaan we er precies onder, hoe kunnen of willen we het terugzien in resultaten of producten. Deze discussie wordt gevoerd binnen het team, binnen het afstudeerteam, en ook tijdens kalibratiesessies met lectoren.

2. Curriculumopbouw

De wijziging in het curriculum was nodig om het handelend perspectief tot uitdrukking te brengen. Tegelijk was het de bedoeling de derde en vierde aanbeveling van de visitatiecommissie te adresseren, resp. hogere studeerbaarheid en meer variatie in toetsvormen.

Door de cursussen Innovatie-analyse, Innovatie-implementatie en Praktijkonderzoek te integreren en daaraan het gehele tweede studiejaar te besteden, kon het eerste studiejaar herontwikkeld worden. Er ontstond ruimte om de drie eerste, meer kennisgeoriënteerde, cursussen te verlengen met twee weken en bovendien om een nieuwe cursus te introduceren die expliciet aandacht schonk aan het handelingsperspectief van de stadspedagoog met impact, zowel in de eigen als in externe organisaties.

In plaats van vier cursussen van 10 erts elk in het eerste leerjaar, zijn de eerste drie cursussen uitgebreid naar 12 erts en is de vierde cursus ingekort tot 4 erts. Deze keuze is gemaakt om studenten meer tijd te gunnen voor de drie eerste, kennisgeoriënteerde cursussen, wat de studeerbaarheid ten goede komt. Hierbinnen is doelbewust variatie in de toetsvormen aangebracht, door niet alleen te toetsen met een schriftelijk verslag maar ook met handelingsgerichte toetsen, zoals het voeren van een dialoog, presenteren van een poster, uitwisselen van lessons learned. Dat maakt het mogelijk de vierde, meer handelingsgeoriënteerde cursus in te korten. Bovendien werd op deze manier gedurende het gehele jaar gewerkt aan het handelingsperspectief.

In alle cursussen werken studenten aan opdrachten die voortkomen uit de (eigen) werkpraktijk. Aangemoedigd wordt deze opdrachten samen met de praktijk te bepalen. Voor het afstudeerprogramma is dat een vereiste. Ter voorbereiding daarop oriënteren studenten zich aan het einde van hun eerste leerjaar op een afstudeeropdracht die is gesitueerd in hun eigen of een externe praktijk. Door deze inbedding verstevigen wij de band met het werkveld.

De resultaten van de afgelopen twee jaren laten zien dat sprake is van een grotere doorstroom van het eerste naar het tweede leerjaar en dat nauwelijks gebruik is gemaakt van de voorgenomen summerschool.

3. Afstudeerprogramma

Het besluit om het handelen van de stadspedagoog centraal te stellen leidde tot een nieuw curriculum voor zowel jaar 1 als jaar 2. De keuze voor ontwerpgericht onderzoek noopte tot een nieuw kwalificatieprofiel; zo grijpen de drie wijzigingen van kwalificatieprofiel, curriculum en afstudeerprogramma in elkaar. Het belangrijkste doel van een nieuw afstudeerprogramma is dat studenten impact genereren door een bijdrage te leveren aan een zichtbare verbetering in de stadspedagogische praktijk. Een tweede belangrijk doel is de studeerbaarheid verhogen. Te veel studenten vertraagden in hun tweede leerjaar; sommigen door achterstand die zij al in het eerste leerjaar hadden opgelopen, anderen door vertraging in het tweede leerjaar zelf. De vertraging in het tweede leerjaar trad soms al direct op in het eerste kwartaal, waarin studenten werkten aan de implementatie van de Innovatie-analyse. Hiervoor hadden zij in het vierde kwartaal van het eerste leerjaar een innovatieonderzoek bij hun eigen werkgever uitgevoerd. De vertraging ontstond soms ook later, tijdens het Praktijkonderzoek dat het tweede, derde en vierde kwartaal van het tweede studiejaar besloeg.

De cursus Innovatie-analyse richtte zich met name op het onderzoeken van de eigen organisatie en besluitvormingsprocessen daarbinnen en op diverse analysetechnieken waarmee de richting voor een mogelijke innovatie in beeld kwam. Tijdens de cursus Innovatie-implementatie werd deze innovatie nader uitgewerkt en, indien mogelijk, getest. Met deze cursussen werd geleerd te analyseren, werd een beroep gedaan op creativiteit en op de professionele rol en houding van de student in de eigen organisatie om draagvlak te creëren voor het onderzoek en de implementatie. Het voormalige Praktijkonderzoek werd uitgevoerd voor een externe opdrachtgever om een perspectiefwisseling te ervaren. In deze cursus was veel aandacht voor

oriëntatie in een andere werkpraktijk dan die van de student zelf, analyse van het probleem, voor onderzoek uitvoeren en het doen van aanbevelingen. Belangrijk waren de rol en overtuigingskracht van de student als adviseur, niet die van handelend actor in een speelveld van belangen.

In het nieuwe afstudeerprogramma zijn deze cursussen geïntegreerd. Het onderzoeken en innoveren vormen daarin gelijkwaardige elementen die moeten leiden tot impact. Dat heeft geleid tot de keuze voor ontwerpgericht onderzoek waarin sprake is van onderzoekend ontwerpen en ontwerpend onderzoeken. De student neemt hierin de rollen aan van onderzoeker, ontwerper en veranderaar. Die combinatie onderstreept het handelen gericht op impact en de vereiste complexiteit voor masterstudenten om aandacht te schenken aan kennis, vaardigheden en houding. De ervaring is beperkt, maar de eerste resultaten zijn veelbelovend. Van het eerste cohort dat het nieuwe afstudeerprogramma heeft gevolgd (studiejaar 2019-2020), zijn vijf van de zeven studenten nominaal afgestudeerd en twee in oktober daaropvolgend. Vergeleken met voorgaande cohorten is dit een substantiële verbetering. Voor de goede orde: dit gebeurde in de onverwachte covid-19 omstandigheden waarin uitvoering van het onderzoek in veel gevallen danig werd bemoeilijkt. Van het tweede cohort dat studeert volgens het nieuwe afstudeerprogramma (2020-2021) zijn nog geen eindresultaten bekend. De tussenstand eind maart 2021 biedt echter zicht op een behoorlijk aantal studenten dat deze zomer zal kunnen afstuderen. Naast schriftelijke toetsen en Present & Discuss-sessies, zijn er vormvrije toetsen voor twee deelopdrachten, te weten het eindproduct dat studenten ontwerpen en de eigen positionering als stadspedagoog, de opdracht waarmee zij hun opleiding afsluiten.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Verslagen werkveldadviescommissie
- Opleidingsprofiel
- Kwantitatieve gegevens
- Dekkingsmatrix
- Werkplan Master Pedagogiek
- Docententeam
- Cursushandleidingen
- Kwaliteitsplan
- Jaarverslag opleidingscommissie
- Toetsbeleid
- Jaarverslag examencommissie
- Jaarverslag en werkplan toetscommissie
- Notulen CBO
- Studentenevaluaties van de cursussen
- Alumnivragenlijst
- Verslag van gesprekken met alumni en studenten
- Studiehandleiding afstuderen
- Afstudeerdossiers van 15 studenten

